

A hivatkozások szerepével és módjával az egyetemen-főiskolán ismerkedett meg a felmérésben részt vettek 22%-a, ámde körükben 70%-nyi volt a bölcsész. 18% a diplomamunka írása közben sajátította el a hivatkozás csíkját-bínyját. További 22%-ot tettek ki azok, akik az önképzést jelölték meg ebbéli ismereteik forrásaként. Az egyéb forrást közlő 21%-ban sokan a középiskolai felkészítésre hivatkoztak. A maradék 17% a hivatkozásokat illetően felkészületlennek vallotta magát. Erre a második kérdésre is a műszakiak adták a legkevésbé pozitív válaszokat.

A tudományos kutatók összesen harmincan voltak, tízen-tízen bölcsészek, természettudományiak és műszakiak. Velük mélyebb interjú készült a hivatkozási etika kiterjedt kérdésköréből. A kis számú mintasokaság miatt az ő számszerű megoszlásait, amelyeket a beszámoló feltett kérdésenként külön-külön közöl, e referátumban nem hozzuk. E helyett a beszámoló szerzőinek a trendek érzékeltetésére alkalmas felmérési summázatát közöljük:

„A tudományos kutatók hivatkozási etikájának tudatossága köréből sok érdekes eredményt szűrhetünk le. ... Arra a kérdésre, hogy »hol nyílt lehetősége a hivatkozási alapelvek elsajátítására«, a műszakiak nem festettek kedvező képet »alma materükről«, ui. felsőoktatási tanulmányaik alatt mindössze 40%-uk tett ott szert ezekre az ismeretekre. Ezzel szemben a TTK-sok 90%-a vallotta: az egyetemen-főiskolán szerezte meg hivatkozási ismereteit.

Mindössze egyetlen olyan személy akadt, ráadásul bölcsész, aki szerint a tudósok-kutatók nagyjából-egészéből helyesen hivatkoznak és idéznek. Érdekesek azok a válaszok, amelyeket a »hasznos volt-e az Ön számára, ha valaki hivatkozott Önre«, illetve »haszonnal járt-e az Ön számára, ha valakire saját munkájában hivatkozott« kérdésekre adtak a felmérés résztvevői. Ezek szerint egyértelműen lukratív dolog, ha egy szakember valaki másnak a munkájára, illetve valaki egy másik szakember munkájára hivatkozik.

Kedvező, hogy szinte valamennyi kutató, aki részt vett a felmérésben, a hivatkozásokat és az idézéseket fontos adatnak tartja. ... A hivatkozási etika további kérdéseire adott válaszokból is kitűnt, hogy kutatóink e problémakörben világosan látnak.

A felmérés csupán a nyomtatott forrásokkal kapcsolatos magatartásra vonatkozott. Nem volna azonban haszontalan, ha a számítógépes dokumentumokkal és programokkal kapcsolatos kutatói magatartásra is fény derülne, minthogy a szerzői jogi törvény rájuk is vonatkozik. Ez azonban egy további felmérést igényel.

/KRISTOFIČOVÁ, E.–LEPEŇOVÁ, M.: Citačný proces v praxi. = Knížnice a Informácie, 27. köt. 2. sz. 1995. p. 49–54.

(Futala Tibor)

Az ún. automatizált irányítási rendszerek helyett menedzserinformációs rendszerek kellenek

Az ideológiai befolyás hipertrófiája a kelet-közép-európai gazdaságokban a felsőfokú képzés terén is „nem szeretem” jelenségeket idézett elő.

A végzett közgazdászok a népgazdaság informatizálásának kérdéseiben – elméletileg és gyakorlatilag egyaránt – alacsony szintű felkészültséggel léptek munkába. Mindennek negatív következménye, hogy a döntési folyamat objektivizálásához nem alakultak ki sem a releváns információk rendszerbe szervezésének feltételei, sőt – jórészt – az információk is hiányoztak, vagy csak későn váltak hozzáférhetővé. Ami információs rendszer e régióban létezett, az túlnyomórészt az elszámolási, tervteljesítés-ellenőrzési és központi statisztikai céllal a kérés jelentőségű múlt feltárásán fáradozott. Információs menedzsmentről szó sem esett. (Pedig ez, hadd jegyezzük meg

mellékesen, korántsem új dolog, minthogy katonai téren legalább kétezer éve nem a túlerő révén lehet a legtöbbször csatákat nyerni, hanem az információgyűjtés megszervezésével, a begyűlt információk gondos elemzésével.)

Az automatizált irányítási rendszer fogalmán gyakorlatilag mindenki az irányítási, nyilvántartási és más hasonló tevékenységek automatizálását értette, ami mahapság már egyáltalán nem felel meg a vállalatirányítás korszerű követelményeinek. helyébe menedzserinformációs rendszereket kell kifejleszteni. Ezeknek hármas funkciójuk van, nevezetesen, hogy a menedzserek (vállalkozók) számára

- > tárják fel a piac szükségleteit,
- > ismerjék fel a piac jövődöbéli szükségleteit,
- > irányítsák a saját vállalatot.

Annak a vállalatnak (vállalkozónak) már ebben a régióban sem lehet hosszú piaci szereplést jósolni, aki nem hozza létre a maga menedzserinformációs rendszerét, amihez természetesen egyaránt szükség van számítógépes és telekommunikációs, illetve szellemi beruházásokra. Ha e tekintetben egész országokra jönne rá a „spórolás smucigsága”, azok számára megjósolható: a közeli

jövőben ama országok csoportjában találják magukat, amelyeket manapság harmadik világnak neveznek.

/DUDINSKÁ, E.: Informácie v činnosti manažéra. = Knižnice a Informácie, 27. köt. 1. sz. 1995. p. 15-18./

(Futala Tibor)

Az OMIKK

CD-ROM gyűjteménye az alábbi adatbázisokkal bővül 1996-ban

- * **Chemical Abstracts 12th Collective Abstracts**
a Chemical Abstracts már meglévő 12th Collective Index lemezeihez tartozó kivonatok
- * **Dictionary of Inorganic Compounds**
szervetlen vegyületek fizikai és kémiai tulajdonságai
- * **Dictionary of Organic Compounds**
kb. 170 000 szerves vegyület fizikai és kémiai tulajdonságai
- * **Mitchell On-Demand Computerized Repair Information System**
az európai autóipar bőségesen illusztrált adatbázisa
- * **Eastern Europe Business Database**
naprakész ipari, gazdasági és pénzügyi információk a volt szocialista országokból
- * **WasteInfo**
környezetszennyezés, környezetvédelem, újrahasznosítás
- * **McGraw-Hill Multimedia Encyclopedia of Science & Technology**
az ismert enciklopédia elektronikus változatának új kiadása
- * **The New Grolier Multimedia Encyclopedia**
a 21 kötetes Amerikai Akadémiai Enciklopédia új kiadása
- * **Boston SPA Conferences on CD-ROM**
konferenciák, szimpóziumok anyagainak nyomtatásban megjelent kötetei
- * **Compton's Multimedia Encyclopedia**
a 26 kötetes Compton's Encyclopedia elektronikus változata
- * **The Micro House Technical Library**
széles körű számítástechnikai információk, hardverspecifikációk
- * **Political Risk Services**
üzleti előrejelzések mintegy száz országra vonatkozóan
- * **SIGLE (European Association for Grey Literature Exploitation)**
a szürke irodalom (nem-hagyományos irodalom) adatbázisa

Az adatbázisok az OMIKK TÁJÉKOZTATÓ termében használhatók:

Hétfőn, csütörtökön 13-tól 20 óráig

Kedden, szerdán és pénteken 9-től 20 óráig